

521 A. ARMFELT – J. V. SNELLMAN 16.XII 1865
HUB, JVS handskrifssamling

Högädle Herr Senator och Riddare!

Med afseende å hvad Herr Senatorn framhållit i anledning af Expeditionsekreteraren Helléns hemställan om tillskott uti detta års tredje tertial af embets- och tjenstemännens vid finska Statssekretariatet aflöning, så anser jag mig för min del icke böra påyrka någon vidare åtgärd i anledning af berörde hemställan. Dock lära åtskilliga af Statssekretariatets tjenstemän hafva för afsigt att å vederbörlig ort i laga ordning söka få sig tillagd rättighet att uppbära det ifrågavarande tillskottet. Beträffande åter sagde embets- och tjenstemäns löner för nästinstundande års första tertial, så får jag anhålla att desamma måtte hit insändas uti ryskt mynt efter kurs. 10

Hvad Herr Senatorn föreslår angående en ytterligare inskränkning af det underhaltiga såväl finska som ryska skiljemyntets gångbarhet i den allmänna rörelsen finner jag icke sakna skäl för sig, men, i händelse någon underdånig framställning i detta syfte anses böra ske, hvilket jag dock anser bäst att åtminstone för närvarande undvika, lärer densamma böra i vanligt ordning göras af Kejserliga Senaten. 20

Med fullkomligaste högaktning har jag äran teckna
Högädle Herr Senatorn och Riddarens

Ödmjukaste tjenare
Alex. Armfelt.

S:t Petersburg den 4/16 December 1865.

522 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN- 30
TET 16.XII 1865
RA, Senatens arkiv

Senatorn Snellman aflemnade en så lydande skriftlig reservation:

I undervisningen såsom i all uppfostran är det lika vådligt som samvetslöst att göra ungdomen till föremål för experimenter med oförsökta eller ännu omtvistade teorier, utan bör i uppfostran, än noggrannare än vid annan samhällsverksamhet folkens under århundraden förvärfvade erfarenhet och grundlagda sed tagas till rättesnöre. 40

Folkskolan är, sedan kyrkans undervisning blifvit otillräcklig i följd af både vetandets och samhällsskickets vunna utveckling, ett oafvisligt behof. Men dess förmåga till sedlig uppfostran kan icke ställas högre, än undervisningens inflytande härfpå öfverhufvud, hvilket förnämligast gör sig gällande genom familjens förmedling, så att den sedliga uppfostran inom denna höjes genom högre insigt och mera utveckladt förstånd och omdöme hos föräldrarne. Att vilja sätta skolan i stället för familjen eller i den efterhärma familjelifvet, är ett förvändt sträfvan- 50
vande; ty det hufvudsakligaste för framgång häri, familjekärleken, brister i skolan och kan i anseende till sin natur icke af några medel ersättas.

Allt internat har häri sin prøfvosten och dom. Det är också såsom princip öfvergifvet i afseende å den högre undervisningen, väl ännu omtvistadt i afseende å folkskolan, ehuru af flertalet pedagoger fördömdt, och skall säkert äfven der utmönstras.

Ledd af denna öfvertygelse kan jag icke med, min röst understöda